

Raadsvoorstel

Datum voorstel	: 8 oktober 2024	afdeling	: Bedrijfsvoering
		telefoon	: 0118555488
Raadsvergadering	: 7 november 2024	registratiecode	: 24B.06249
Commissie	: n.v.t.	Portefeuillehouder	: R. van Houten

Onderwerp: Programmabegroting 2025

Voorstel

1. De programmabegroting 2025 en de financiële begroting 2025 vast te stellen.

Samenvatting

We bieden u ons voorstel aan tot het vaststellen van de programmabegroting 2025 en de financiële begroting 2025. Hiermee stelt de raad het beleid voor 2025 vast en de budgetten beschikbaar voor de programma's en de daarbij behorende investeringen en prioriteiten voor 2025.

De begroting 2025 en de meerjarenramingen 2026 - 2028 zijn net als vorig jaar, in lijn met het advies van de VNG, reëel opgesteld. Dit betekent dat de begroting is gebaseerd op het bestaande takenpakket, de noodzakelijke (vervangings)investeringen en de uitgangspunten die in het financieel perspectief zijn vastgesteld. De begroting 2025 is structureel in evenwicht. De meerjarenramingen laten vanaf 2026 een tekort zien van ca. € 1 miljoen. We zien in deze begroting nog geen aanleiding om ombuigingen voor te stellen. Veere is financieel gezond en heeft voldoende 'vlees op de botten' om tegenvallers op te vangen. De komende 4 jaar investeren we € 60 miljoen in maatschappelijke voorzieningen, scholen, wegen en riolering. De stijging van de lasten voor de burger is lager dan voorzien in het financieel perspectief. Met ingang van 2025 schaffen we de hondenbelasting af.

Inleiding

Deze begroting is gebaseerd op het programma op hoofdlijnen 2022-2026 'Veere breed verbinden' en het financieel perspectief 2025-2028. We hebben rekening gehouden met de moties en amendementen die bij de behandeling van het financieel perspectief zijn aangenomen. Voor onze plannen en beleidsvoornemens verwijzen we naar de programmabegroting.

Wat willen we bereiken

De gemeenteraad moet elk jaar voor 15 november de begroting voor het komende jaar vaststellen. De raad kan met de begroting zijn sturende en kaderstellende taak invullen. Het doel is om een financieel gezonde gemeente te blijven met een gedegen financieel beleid.

Argumenten

- 1.1 *De raad autoriseert per programma de begroting en daarmee ook de prioriteiten en investeringen voor 2025.*

De raad geeft met het vaststellen van deze begroting de financiële kaders aan. De begroting is tevens de basis om de controlerende taak van de raad te ondersteunen. Per programma is een specificatie opgenomen van de budgetten per taakveld. Deze is informatief. Bij de programma's zijn ook de prioriteiten en investeringen aangegeven die wij in 2025 willen uitvoeren.

- 1.2 *Bij de behandeling van het financieel perspectief zijn amendementen aangenomen.* Hieronder geven we aan hoe we omgaan met de verschillende amendementen.

Overschot budget opvang Oekraïners

Naar aanleiding van dit amendement is dit in de 2^e bestuursrapportage 2024, die nu ook is aangeboden aan het college om vast te stellen, verwerkt voor 2024. Het voorstel in de bestuursrapportage is om vanaf 2024 de overschotten op dit budget te reserveren en hiervoor een bestemmingsreserve in te stellen: Opvang en huisvesting vreemdelingen. Zie voor meer toelichting de 2^e bestuursrapportage 2024.

Niet asfalteren paden begraafplaatsen

In de begroting 2025 is naar aanleiding van het amendement de volgende actie opgenomen: Begraafplaatsen op een duurzame manier beter bereikbaar maken voor mindervaliden. Zie programma Volksgezondheid en Milieu.

Heel Veere Speelt

In de begroting 2025 is naar aanleiding van het amendement de volgende actie opgenomen: Onderzoeken of 'Heel Veere Speelt' weer kan plaatsvinden. Voor dit project is € 30.000 geraamd in 2025. Zie het programma Sport Cultuur en Recreatie.

- 1.3 *Bij de behandeling van het financieel perspectief zijn moties aangenomen.* Hieronder geven we aan hoe we omgaan met de verschillende moties.

Peutergroepen

In de begroting 2025 is nu de volgende actie opgenomen: We spannen ons maximaal in voor een peutergroep in iedere kern.

Musea en culturele instellingen

Bij de slotwijziging 2024 brengen we de ruimte in beeld in de cultuurbudgetten en het budget toeristisch gastheerschap en komen dan met een voorstel hoe hiermee om te gaan.

Versnelling uitvoering speelruimtebeleid

We voeren de motie uit. In de nieuwe planning is de verwachting dat na 3 jaar alle centrale speelplaatsen als ontmoetingsplek zijn gerealiseerd. Om de versnelling daadwerkelijk te kunnen uitvoeren ramen we voor de jaren 2025 tot en met 2028 respectievelijk € 80.000, € 80.000, € 130.000 en € 80.000 extra. Dit is voor vervanging, nieuwe toestellen (€ 50.000 per jaar, met uitzondering van 2027 € 100.000) en capaciteit voor (beleids)uitvoering en participatie (€ 30.000 per jaar).

Natuurbegraafplaatsen

In de begroting 2025 is als actie opgenomen: Onderzoek doen naar de mogelijkheden om een natuurbegraafplaats aan te leggen. Zie het programma Volksgezondheid en Milieu.

Fondsen- en subsidieverwerper

In de begroting 2025 stellen we nu voor om een structureel budget op te nemen van € 105.000 voor een subsidieverwerper. In de begroting 2025 is nog eenmalige

ruimte voor dekking. In 2026 is als dekking de algemene reserve voorzien. Vanaf 2027 gaan we er vanuit dat de subsidieverwerver zichzelf kan terugverdienen.

1.4 De begroting 2025 is in evenwicht, de meerjarenramingen 2026 - 2028 laten een tekort zien.

Er is sprake van een structureel sluitende begroting 2025 (met een overschot). De meerjarenramingen laten vanaf 2026 een tekort zien. De oorzaak van dit tekort is bekend. Taken en geld zijn voor gemeenten niet in balans door achterblijvende financiën van het Rijk. In deze begroting zien we nog geen aanleiding om ombuigingen voor te stellen. We volgen de ontwikkelingen nauwgezet en zullen u tijdig voorstellen doen om de gemeentefinancien bij te sturen. Bij elke begroting beoordelen we welke maatregelen nodig zijn om de begroting sluitend te maken. Uitgangspunt voor ons is en blijft op dit moment geen extra lastenverzwaringen of bezuinigingen voor te stellen. Of afschalen van het voorzieningenniveau.

1.5 De belastingvoorstellen voor 2025 zijn, met uitzondering van de rioolheffing, ongewijzigd.

In het financieel perspectief zijn uitgangspunten voor belastingen en tarieven vastgesteld. Deze uitgangspunten blijven ongewijzigd met uitzondering van de rioolheffing. Zie voor een toelichting op de rioolheffing argument 1.8.

De algemene tariefstijging voor 2025 is 2,9%.

In de meerjarenramingen is voor de OZB op grond van een eerder besluit een extra verhoging voorzien van 2,5% in 2025. Voor de afvalstoffenheffing is een extra verhoging voorzien van 2%. Zie voor een toelichting argument 1.5.

Zoals voorgesteld in het financieel perspectief schaffen we de hondenbelasting af in 2025 en blijft de toeristenbelasting gelijk aan 2024.

1.6 De OZB voor niet-woningen stijgt extra vanaf 2024 gedurende 4 jaar.

In het financieel perspectief stelden we voor om de tarieven OZB voor niet-woningen (eigenaren en gebruikers) de komende jaren extra te verhogen. Dit houdt verband met een negatief effect in de berekening van de algemene uitkering. De capaciteit van deze belasting wordt als een korting in de algemene uitkering verwerkt. Deze korting ligt ca. 40% hoger dan de werkelijke opbrengst. Dit negatieve effect willen we in 4 jaar ombuigen (vanaf 2024).

Voor 2025 was op grond van het vastgestelde ingroeipad eerst een verhoging voorgesteld van 14% voor de eigenaren en 10% voor de gebruikers. Als we de geraamde meeropbrengst voor 2025 afzetten tegen de opbrengst 2024 komt de stijging lager uit op respectievelijk 12,8% en 9,5%.

1.7 Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is 100% dekking van de kosten.

Het uitgangspunt voor deze heffing is 100% dekking van de kosten. Gelet op de kostenontwikkeling is in de meerjarenramingen vanaf 2025 met een extra verhoging van de tarieven van 2% per jaar rekening gehouden (exclusief inflatie). Deze extra verhoging kunnen we laag houden door inzet van de voorziening afvalstoffenheffing met € 351.000 (2025 t/m 2028). We benutten de voorziening dus om tariefstijgingen te matigen. Een andere ontwikkeling is dat we jaarlijks besparingen realiseren waardoor de stand van de voorziening per saldo oploopt. Op 1-1-2025 is de stand geraamd op € 903.000. Na de inzet in de periode 2025 - 2028 resteert een saldo van € 552.000 (eind 2028).

1.8 Het uitgangspunt voor de rioolheffing is 100% dekking van de kosten.

Het uitgangspunt voor deze heffing is 100% dekking van de kosten. Aanvankelijk was in de vorige begroting en het financieel perspectief een extra stijging van 2% voorzien. Gelet op de kostenontwikkeling is deze extra stijging in 2025 niet nodig. Zelfs de algemene kostenstijging van 2,9% kunnen we niet volledig doorrekenen. De geraamde opbrengst mag niet hoger uitkomen dan de kosten. Het voorstel is om de rioolheffing met 0,9% te laten stijgen in 2025 (i.p.v. 4,9%).

De stand van de voorziening is nu € 709.000. Dit saldo zetten we na 2025 in om toekomstige tariefstijgingen te matigen. Na de inzet in de periode 2025-2028 resteert een stand van € 571.000 (eind 2028).

1.9 De woonlasten voor huishoudens stijgen in 2025 minder dan voorzien.

De woonlasten voor een huishouden berekenen we op basis van de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De stijging voor een huishouden (alleen gebruiker) is ca. 4%. De stijging voor een huishouden (eigenaar en gebruiker) is ca. 4,3%.

Duurzaamheid

Het thema duurzaamheid is belangrijk in het beleid van Veere. In ons programma is het als speerpunt benoemd. Er is een aparte paragraaf duurzaamheid opgenomen.

Risico's en kanttekeningen

1.1 We bekijken of de capaciteit voldoende is voor de grote opgaven.

De organisatie heeft voldoende mensen en middelen nodig om haar taken goed uit te kunnen voeren. We constateren dat er met name bij de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling (cluster planologie) spanning staat op de beschikbare capaciteit om zowel onze ambities en grote opgaven (o.a. de woningbouwopgave) als de reguliere werkzaamheden (aanvragen en initiatieven) uit te voeren. Het knelpunt in de capaciteit van planologen doet zich al jaren voor in Nederland. Ook Veere ontkomt hier niet aan. We houden dit nauwlettend in de gaten en zullen indien nodig met een voorstel naar de raad komen om extra middelen beschikbaar te stellen.

1.2 Hoger risico bij toerekening van uren aan projecten.

In de begroting rekenen we een deel van de loonkosten en overhead toe aan projecten, grondexploitaties en investeringen. We lopen hiermee een risico, namelijk als we deze toerekening niet kunnen realiseren, leidt dit tot een tekort in de begroting. Dit risico is hoger geworden omdat we in de begroting 2025 meer uren structureel dekken ten laste van projecten. Dit risico kwantificeren we op ca. € 1.000.000.

1.3 De septembercirculaire is te laat verschenen om nog mee te nemen.

Deze circulaire is op Prinsjesdag verschenen. Dat is te laat om nog door te rekenen en de financiële gevolgen voor de uitkering uit het gemeentefonds mee te nemen. Afgaande op landelijke publicaties trekken we de conclusie dat deze circulaire geen soelaas biedt en geen verlichting brengt in de grote tekorten die gemeenten vanaf 2026 verwachten.

1.4 De uitkering uit het gemeentefonds kent nog veel onzekerheden.

Met ingang van 1 januari 2023 is een nieuwe verdeling van het gemeentefonds in gegaan. Zoals bekend loopt er op dit moment nog een (vervolg)onderzoek naar de verevening van de overige eigen middelen (OEM). Dit kan effect hebben voor toeristische gemeenten. Gelet op het belang van de toeristenbelasting en de parkeerheffingen voor Veere lopen we op dit punt een aanzienlijk risico. We schatten dit risico in op een nadeel van € 500.000 tot € 1.000.000. In de septembercirculaire 2024 staat dat het rapport van dit onderzoek in de 2^e helft van 2024 wordt verwacht. Verder lezen we dat er begin 2025 een breder onderzoek volgt met de vraag of, en zo ja, hoe de resultaten van het onderzoek naar de OEM en twee andere onderzoeken verwerkt kunnen worden in het huidige verdeelmodel van het gemeentefonds.

Geld

Hieronder is het resultaat van de begroting 2025 en de meerjarenramingen 2026-2028 weergegeven. Na het financieel perspectief 2025-2028 zijn in de begroting 2025 nog de

volgende financiële mutaties verwerkt.

Saldo meerjarenramingen	2025	2026	2027	2028
Saldo financieel perspectief	272	-1.292	-1.009	-1.257
1. Amendement: Heel Veere speelt	-30			
2. Motie: versnellen speelruimtebeleid	-80	-80	-130	-80
3. Motie: fondsen en subsidieverwerver	-105	-105	-105	-105
Dekking: fondsen en subsidieverwerver		105	105	105
4. Extra capaciteit inkoop en juridisch	-95			
5. Afschrijvingslasten	468	93	-142	-44
6. Rentelasten	873	534	373	217
7. 2e bestuursrapportage 2024	-78	-78	-80	-81
8. Belastingen/heffingen	260	260	260	260
9. Algemene uitkering	-740	-288	-19	7
10. Samenwerking belastingen/GGD/SSV	-102	-102	-102	-102
11. Bodemsanering Markt Westkapelle	-98			
12. Afval en riolering	-130	-35	98	91
13. Overige mutaties	-110	-12	78	125
Saldo meerjarenramingen	305	-1.000	-673	-864

Bedragen x € 1.000.

Voor een inhoudelijke toelichting op de verschillende mutaties verwijzen we naar het hoofdstuk financiële positie in de financiële begroting 2025.

Uitvoering

De programmabegroting 2025 presenteren we digitaal(<https://veere.begrotingonline.nl>). De raad, maar ook burgers en ondernemers, kunnen op digitale wijze via internet de begroting raadplegen.

De belastingverordeningen voor 2025 komen in de raadsvergadering van 12 december 2024 aan de orde.

Communicatie en participatie

Van de begroting 2025 is een publieksversie met infographic opgesteld.

Bijlagen (met Corsa nummer)

- Programmabegroting 2025 (24B.06382)
- Financiële begroting 2025 (24B.06390)
- Publieksversie programmabegroting 2025 (24B.06383)

Burgemeester en wethouders van Veere,
de secretaris,

de burgemeester,

E.T. Israël

drs. F.J. Schouwenaar

Volgens voorstel door de raad besloten op
de griffier,

de voorzitter,

Mw. mr. A.W.L. Piersma

drs. F.J. Schouwenaar

